

можуть мати нижчу продуктивність, ніж у традиційному обліку, а це означає, що вони є значно дешевшими. У «cloud-обліку» компонент безпеки не має вирішального значення. «Хмарне» бухгалтерське програмне забезпечення та дані зберігаються на захищених серверах, які контролюються компаніями, які надають «хмарні» бізнес-послуги, тому захищені від мережевих атак [2].

Отже, використання ІКТ в бухгалтерському обліку і системі контролю є важливим кроком для досягнення конкурентних переваг в сучасному бізнесі та забезпечення економічної безпеки держави. Інтенсифікація процесу діджиталізації обліку і контролю дозволяє підвищити ефективність, точність та продуктивність роботи підприємства в складних сучасних умовах військової економіки. Це вимагає інвестицій та розробки ефективних механізмів забезпечення кібербезпеки в умовах військового стану.

Список використаних джерел:

1. Панасюк В., Мельничук І., Мужевич Н. Цифрова трансформація обліку в умовах форс-мажорних обставин. *Галицький економічний вісник*. 2022. Том 78-79. № 5-6. С. 51-57. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.05_06.051
2. Тенюх З., Пелех У. Діджиталізація бухгалтерського обліку в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-66>

ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ

*Солодовнік О. О., д-р екон. наук, професор, Майданник О. О., аспірант,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Соціально-економічний розвиток в багатьох країнах світу упродовж останніх десятиліть характеризується посиленням негативних впливів діяльності суб'єктів господарювання на екологію та суспільство. Для вирішення цієї проблеми уряди країн та міжнародні організації об'єднали свої зусилля і визначили пріоритети сталого розвитку, яких мають дотримуватися суб'єкти господарювання, проваджуючи свою діяльність.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019 р. № 722/2019 орієнтирами для визначення пріоритетних напрямів і цільових показників у стратегічному плануванні розвитку на всіх рівнях є система глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 року, які проголошено у резолюції Генеральної Асамблеї ООН на саміті 2015 р. «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 р.». Досягнення визначених цілей сталого розвитку в умовах війни та повоєнного часу є потужним викликом для суспільства та усієї країни, оскільки війна негативно впливає на всі сфери життя, включаючи екологію, соціальний розвиток, економіку та інфраструктуру. Проте навіть в умовах військового конфлікту і тим паче по його закінченню необхідно приділяти

належну увагу сталому розвитку шляхом розробки відповідних стратегій та заходів.

Розробка конкретних стратегій та планів дій для досягнення цілей сталого розвитку повинні бути спрямовані на покращення всіх сфер життя і враховувати економічні, соціальні та екологічні аспекти. Спеціально розроблені показники, які відображають ключові аспекти сталого розвитку (економічна ефективність, соціальна справедливість, якість навколишнього середовища, рівень бідності та ін.), допомагають визначити прогрес у досягненні цілей сталого розвитку. Для об'єктивної оцінки рівня і тенденцій сталого розвитку важливе значення мають збір, обробка та аналіз інформації, що містить дані про економіку, стан навколишнього середовища, соціальні аспекти тощо. Аналіз цих даних допомагає визначити тенденції та проблеми, а моніторинг і оцінка – дозволяють відстежувати, як розвивається ситуація в часі. Оцінка дає змогу встановити, чи досягаються цілі сталого розвитку та які заходи можуть бути вжиті для досягнення цих цілей. Постійне вдосконалення стратегій та дій відповідно до результатів аналізу та оцінки дозволяє вчасно адаптуватись до нових викликів та змін у суспільстві.

Важливим інструментом контролю сталого розвитку є звітність, оскільки дані, що містяться у ній, дозволяють оцінювати прогрес, визначати проблеми та стан виконання стратегій сталого розвитку. Крім того, звітність забезпечує прозорість і підзвітність суб'єктів господарювання, а також сприяє залученню різних зацікавлених сторін, включаючи владу, громадянське суспільство, бізнес та активістів до процесу моніторингу та оцінки сталого розвитку.

Звітність розробляється на основі конкретних цілей і показників сталого розвитку, які визначені у стратегіях та планах дій, та вимагає збору й аналізу даних про виконання цілей і показників. Звіти надають можливість об'єктивно оцінити, наскільки успішно досягнуті цілі сталого розвитку. Порівняння фактичних результатів з поставленими цілями допомагає визначити прогрес. Звітність дозволяє також виявити проблеми та ризики, які можуть завадити досягненню цілей сталого розвитку, що надає можливість своєчасно реагувати на проблеми та коригувати стратегії. Звіти є інструментом для залучення громадськості та інших зацікавлених сторін до процесу контролю сталого розвитку, створюючи можливість для громадських обговорень і обрання кращих стратегій. Звітність сприяє публічній відповідальності влади, бізнесу та інших суб'єктів щодо досягнення цілей сталого розвитку. Звіти дозволяють проводити постійний моніторинг та вносити корективи до стратегій сталого розвитку в реальному часі на основі отриманих результатів.

Звітність про сталий розвиток може бути організована різними рівнями влади, відокремленими органами, компаніями, неприбутковими організаціями та іншими зацікавленими сторонами. Головне, щоб цей процес був систематичним, прозорим і відкритим задля забезпечення ефективного контролю сталого розвитку і досягнення поставлених цілей.

Відповідно до внесених у 2017 році змін та доповнень до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], запроваджено новий звіт - «Звіт про управління» та визначено необхідність його

представлення разом із фінансовою звітністю суб'єкта господарювання. Згідно із ст. 1 зазначеного Закону "...звіт про управління - документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності...". Відповідно до п. 7 ст. 11 цього ж закону "...Звіт про управління подається разом з фінансовою звітністю та консолідованою фінансовою звітністю в порядку та строки, встановлені законом. У разі подання підприємством консолідованої фінансової звітності подається консолідований звіт про управління. Від подання звіту про управління звільнюються мікропідприємства та малі підприємства. Середні підприємства мають право не відображати у звіті про управління нефінансову інформацію...". У розвиток положень даного Закону, в 2018 році Наказом Міністерства фінансів України було затверджено Методичні рекомендації зі складання звіту про управління, якими запропоновано перелік напрямів та показників, які рекомендується розкривати у звіті про управління та зазначено, що вони не є вичерпними. При цьому, "...великим підприємствам...рекомендується включати у звіт про управління нефінансові показники діяльності, що містять інформацію щодо впливу його діяльності, зокрема на навколишнє середовище, довкілля, соціальні питання, у тому числі питання соціального захисту працівників підприємства, поваги прав людини, боротьби з корупцією та хабарництвом..." [2].

Подібну практику нефінансового звітування було запроваджено у країнах Європейського Союзу ще у 2014 році згідно із змінами до Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС «Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти певних типів компаній» [3], відповідно до п. 26 якої "...Звіт про управління та консолідований звіт про управління є важливими елементами фінансової звітності. Необхідно представляти справедливий огляд розвитку підприємства та його стану, який можна порівняти з розміром та складністю бізнесу. Ця інформація має обмежуватися фінансовими аспектами виробничо-господарської діяльності підприємства. Вона також повинна включати аналіз екологічних і соціальних аспектів виробничо-господарської діяльності, необхідних для розуміння розвитку, результативності або стану підприємства..."

Отже, можна констатувати, що в Україні на законодавчому та виконавчому рівні впроваджуються елементи аналізу та контролю сталого розвитку суб'єктів господарювання, що відповідають її євроінтеграційному вектору розвитку. Разом із тим, достатньо велика кількість суб'єктів господарювання, на цілком законних підставах звільнені від подання звіту про управління, що за умови їх соціальної безвідповідальності може призводити до істотного негативного впливу на навколишнє природне середовище, недотримання мінімальних гарантій щодо соціального захисту працівників підприємства, поваги прав людини, боротьби з корупцією та хабарництвом тощо. Це актуалізує питання вдосконалення існуючої в Україні системи нефінансової звітності, що забезпечує розкриття суб'єктами господарювання інформації про сталий розвиток.

На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що звітність суб'єктів господарювання є інструментом, який сприяє сталому

розвитку, розкриває досягнутий успіх і проблеми у цій сфері, забезпечує ефективну реалізацію стратегій і планів соціального, екологічного та економічного розвитку. Вона є невід'ємною частиною сучасного підходу до управління бізнесом і організаціями в інтересах сталості та процвітання.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982 «Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління» (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>
3. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034&qid=1680280038672>

РИЗИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ

Ткачук Н. М., канд. екон. наук, доцент, Ярошук В. О., здобувачка вищої освіти, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький

Страховання ризиків в умовах воєнного стану є важливою складовою для захисту інтересів фізичних та юридичних осіб, які можуть зазнати збитків в результаті воєнних дій. Ця тема є надзвичайно актуальною в наш час, оскільки воєнний стан є особливим правовим режимом, що вводиться у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки для незалежності чи територіальної цілісності держави. Саме з такими ризиками стикнулися сьогодні українці.

Основна суть страхування полягає в тому, що страхові компанії (страховики) зобов'язані виплачувати відшкодування в разі виникнення страхових випадків, передбачених договором страхування або чинним законодавством. Однак, введення воєнного стану вносить свої корективи до стану справ у сфері страхування. Страховики зіткнулися зі значними викликами, адже обсяги продажів страхових послуг в Україні суттєво знизилися, але переважна більшість страховиків продовжує свою діяльність, налагоджує процеси виплати страхових відшкодувань та укладає нові договори враховуючи інститут форс-мажору. Згідно з ним, шкода, завдана у результаті бойових дій, не визнається страховим випадком, проте в інших ситуаціях страхові компанії виплачують страхове відшкодування у звичайному порядку [1].

Зауважимо, що більшість страховиків включають сьогодні до договорів страхування додаткове «воєнне» застереження, відповідно до якого договори страхування, як правило, не діють на території проведення бойових дій і на окупованих територіях. Це означає, що жодні випадки, як спричинені бойовими